

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal, külsőnkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 16-34. « » « » « »

Péntek, 1929 július 12
V. évfolyam 147. szám

MAKÓ: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Uri ucca 6. Telefon: 151. szám. « » « » « »
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Andrássy ucca 25. Telefon: 49. szám. « » « » « » « »

Előfizetési ára havonta 3-20 vidéken és a fővárosban 3-50, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vasár- és ünnepnap 24 fillér

Az Onozó-ház, vagy fejezetek a joggal való visszaélésről

A rálátási hitvita kapcsán, melynek során a tanács tagjai olyan gyorsan váltak hitellekké, mint amilyen felfoghatatlan gyorsasággal lett Saulusból Paulus, a rálátási hitvita kapcsán sokat szerepelt az Onozó-féle ház. A kultuszminiszter ugyanis azt mondta, hogy ha a város kisajátítja a rálátást elvakító házakat, lemond az Onozó-féle ház kisajátításáról.

Az Onozó-féle ház azonban már *ki van sajátítva*. Két Onozó-féle ház van a Tiszaparton egymás mellett, az egyikben van az országszerte ismert kocsmá, a másik ház, amelyik szintén Onozónéé volt, míg ki nem sajátították, közvetlenül a kocsmáépület mellett van. E lakóház tekintetében a város a volt tulajdonossal a *kisajátítás után* a kártalanítási árra nézve megegyezett, a kocsmáépület kártalanítása tekintetében azonban még most is folyik a bírói eljárás.

A polgármester, a tanács, de a közgyűlésen felszólaló bizottsági tagok is úgy gondolják, hogy ha a miniszter lemond ezeknek az ingatlanoknak kisajátításáról, akkor *azokat a város megtarthatja tulajdonában*. Ez a fel fogás a kérdés jogi és erkölcsi vonatkozásainak olyan vagy szándékos félremagyarázása, vagy gondatlan félreértése, ami ellen a közmorál nevében kell állást foglalni, ha ennek az állásfoglalásnak nincs is meg már az a gyakorlati következménye, hogy a közgyűlés tagjait elhatározásukban befolyásolja.

A város részére ezekre s ezek mögött lévő három kis házra vonatkozóan a kormányhatóság *egyelemit építkezés céljára*, a természet-tudományi intézet elhelyezésére adta meg a kisajátítási jogot. Ezeket az épületeket *erre a célra* sajátították is ki. Ha már most erre a célra nem kívánják felhasználni az épületeket, úgy azokat *vissza kell bocsátani a régi tulajdonosok rendelkezésére*, mindenestre fel kell ajánlani a régi áron a régi tulajdonosoknak. A kisajátítás óta ezeknek a házaknak értéke legalább ötven százalékkal emelkedett, nem lehet hát benne kétség, hogy a régi tulajdonosok kapva kapnak az alkalmon, hogy a két évvel ezelőtti alacsony ár helyett költségmentesen visszakapják ingatlanukat, melyek a klinikai épületek felépülése következtében rohamosan emelkedtek értékben. A város vagy arra a célra használja fel ezeket az épületeket, amire kisajátította, vagy visszaadja a régi tulajdonosoknak, akiktől *akarattal* ellenére vette el tulajdonukat. Nem ismétlődhet meg újra a püspöki palota megszerzésének erősen kifogásolható módja, amikor is egyetemi internátus céljára sajátították ki az épületeket s a tulajdonosokat az elé a morális szempontból kifogásolható alternatíva elé állították, hogy vagy eladják ingatlanukat a püspöki egyházmegyének, vagy az egyetem céljára történt kisajátítás folytán a bíróság fogja megállapítani a kártalanítási összeget. Csak marháknak kényszerlevágását ismerjük, de ez épületek kényszerlevágása volt a püspöki palota érdekében, aminek felépítéséhez pedig a *törvény szerint* a kisajátítás-hoz nyulni nem lehetett.

Ezek a *joggal való visszaélés* esetei, melyeket elég szép számmal észlelhetünk az egye-

temi építkezések területén. Egyik a városhoz méltatlan esete ennek most megy végbe. Az építkezések területén lakik még egy műszövő, a *csonka ország egyetlen műszövéje*. A város vele szemben is kérte a kisajátítást, az ítéltábla megsemmisítette az eljárást. A város felmondott neki, a bíróság érvénytelennek mondotta ki a felmondást. A város újra felmondott, a bíróság november elsejére érvényesnek mondotta ki a felmondást azzal, hogy *a város köteles kielégítően elhelyezni lakóját*. Ekkor az egyetemi építészvezetőség értesíti a várost, hogy telepítse ki a lakót, mert ez a ház akadályozza az építkezést. A város tanácsa átirat az előjárósági ügyosztálynak s ez arra hivatkozással, hogy az otflakás életveszélyes, arra kötelezi ezt az iparost, hogy *nyolc nap*

alatt költözködjön el, máskülönben karhatalommal telepítik ki. Amikor tehát a bíróság többszöri próbálkozás után csak úgy mondja ki érvényesnek a felmondást, ha a város megfelelően elhelyezi lakóját, a város a maga hatósági eszközeivel, csak mert fizikailag megteheti, így hány fittyet a bírói határozatnak.

Ez a joggal való visszaélés, ez a visszaélés azzal a helyzettel, hogy a város magánvékenysége intézőinek kezében hatósági jogok is vannak s a hatósági apparátus is rendelkezésre áll. *»A város én vagyok«*, — mondotta tegnap a polgármester. Mi többre akarjuk becsülni a polgármestert, többre akarjuk értékelni morális érzékét és jogi felfogását, mint-hogy a városnak ilyen cselekedeteivel azonosíthajná magát.

A hidasnémeti affér döntőbíróóság nélkül intéződik el?

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Prágából jelentik: Pallier budapesti cseh követ csütörtökön délután nem hivatalos látogatást tett Walko magyar külügyminiszternél és a cseh kormány legutóbbi jegyzékéhez néhány ma-

gyarázó megjegyzést fűzött.

A cseh lapok szerint valószínű, hogy a hidasnémeti affér a nemzetközi döntőbíróóság igénybevétele nélkül lehet majd elintézni.

Kegyetlen gyilkosságok a szerb—bolgár határon

Szófia, július 11. A szerb—bolgár határon a *gyilkosságok folytatódnak*. Legújabbban a 12. számú határőrség mellett egy újabb holttestet találtak. Borzalmas leletre akadtak a 12. és 13. számú határőrségek közt, ahol a szerb katonák egy ismeretlen bolgár holttestét elásták s a holttestet, illetve annak egyes részeit, a *ku-*

tyák kikaparták és széjjel hurokolták.

A miniszterelnök a francia és angol ügyvivővel folytatott tárgyalás után találkozott az olasz követtel is, ma pedig a szabadságáról hazatért jugoszláv követtel fog tárgyalni. A minisztertanács foglalkozik a határmenti helyzettel, amely nagy nyugtalanságot okoz.

Az egyhónapos MacDonald-kormány még nem foglalhat állást a határrevízió kényes kérdésében

Henderson külügyi államtitkár a kormány külpolitikai céljairól

London, július 11. Arthur Henderson angol külügyi államtitkár ma délután személyes ismerkedés céljából fogadta a külföldi sajtó londoni képviselőit, akik előtt ismertette külpolitikájának főbb vonalait. A beszélgetésből azt az általános benyomást lehetett meríteni, hogy a jelenlegi angol kormány külpolitikájának előterében az Amerikával való megegyezés, a tengeri fegyverkezés korlátozása, a nemzetközi döntőbíráskodási egyezmény aláírása és az Oroszországgal való diplomáciai összeköttetés felvétele áll.

A Rajna-vidék megszállásának ügyében

Henderson igyekezett a szerinte általános félreértést eloszlatni, mintha Angliának bármilyen kötelezettségei volnának arra vonatkozóan, hogy a megszállás fentartása tekintetében más hatalmakhoz igazodjék. Nem akar tulságosan vérmes reményeket ébreszteni, de kijelenti, hogy *nem látja semmi komoly akadályt a közeli megegyezésnek Németországgal*. Anglia a maga részéről gyors és általános kiürítést kíván.

Ami az Oroszországgal való diplomáciai összeköttetés újrafelvételét illeti, a kormány eddig nem tett egyebet, mint hogy ebbeli szándékát közölte az összes dominiumokkal. Ezeknek válasza remélhetőleg rövidesen beérkezik s csak azután kezdődhetnek meg a tárgyalások az összes előzetes kérdések rendezése céljából.

Az utolsó kérdést Hendersonhoz Kiss Ferenc intézte, azt kérdezve, hogy *fenn akarja-e tartani a kormány a jelenlegi európai statusquot*, vagy pedig *be akarja-e váltani a labour party programjában tett ígéretét*, amelyet MacDonald legutóbbi párisi beszédében kifejezetten megismételt, amennyiben a leghatározottabban kilátásba helyezte

a moslani határok revízióját.

Henderson nyomatékosan figyelmeztette a kérdezőt, hogy az összejövetel első feltétele az újságíróknak az az adott ígérete volt, hogy *kerülni fognak minden kényes vagy kellemetlen kérdést*. Egy alig egyhónapos kormánytól nem lehet követelni, hogy ilyen komplikált problémában állást foglaljon.